

EDITORIAL

Una volta mes a la coa

Una mes, i ne van... Sí, ne son ya tantes que hem perdut el conte. Novament els valencians hem quedat **relegats** a l'última posició en el projecte de presuposts generals de l'Estat, el qual segurament traïa avant el **PP** en la complicitat de **Ciudadanos**, algun altre diputat d'uns altres partits i l'interrogant dels nacionalistes vascos.

Resulta imperdonable que els diputats de les formacions estatals elegits per **Valencia** siguen capaços de fer valdre el seu vot per a posicionar als valencians en la coa de beneficiaris d'uns **presuposts discriminatoris**, condemnant-nos de nou a l'infrafinançació i consegüentment a patir la falta de les inversions necessàries en educació, en sanitat, en dependència, i també en aquells camps que haurien de possibilitar els nostre desenvolupament econòmic, com poden ser el corredor mediterrani, el port de Valencia o l'aeroport de **Manises**. Per cert, un aeroport del que no se sol parlar, però que resulta absolutament raquític per a una àrea metropolitana que veu la necessitat d'incrementar un transport ràpid que nos connecte en este món cada dia més interconnectat sense necessitat de tant de transbordament, lo qual també repercuteix negativament en un turisme que, afortunadament, i a pesar dels inconvenients, segueix creixent i deixant divises; unes divises que, com denunciem, van directament a les arques estatals i de les quals els valencians només tastem que les miquetes.

Son vitals unes **infraestructures** que connecten per vies ràpides les nostres grans ciutats, contribuint a la **vertebració** territorial i possibilitant el desenvolupament de les àrees industrials i les turístiques. Podem imaginar el potencial que tindrien **Castello**, **Valencia** i **Alacant**, i també **Elig**, si se reduïa significativament el temps del viatge entre elles, la sinèrgia que se generaria supondria un bot important per al creixement econòmic de les quatre, principalment de la primera i les dos últimes; i també contribuiria a un major enteniment mutu. No s'enten per què s'ajorna una infraestructura com esta, tan beneficiosa com seria per a l'economia, també per a l'estatal; a no ser l'interès que pot tindre algu en mantindre-nos desvertebrats.

I no hem d'oblidar l'agricultura, relegada a problema secundari des de que la polèmica sobre el **transvasament de l'Ebre** acabà en una negativa sense la proposta d'una solució alternativa viable; solució que cap govern pareix disposat, no ya a proporcionar, sino ni tan sols a plantejar-se la seua necessitat i urgència.

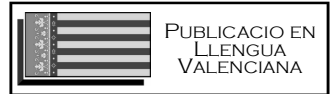
En la present legislatura, i en estes circumstàncies, als **membres del PP** elegits per les circumscripcions valencianes no els tremolarà el dit quan apreten el boto per a negar totes les

necessitats descrites, ya sabem que faran tot lo que el partit mane, encara que siga perjudicial per a qui els ha votat, per a la terra que en definitiva representen. El seu sentit, mes que d'obediència, es de **servilisme**. Son incapaços de fer-se valdre dins d'una estructura que constitueix el paradigma de l'hipocresia puix, mentres aci els de les seues mateixes sigles defenen exigir en les **Corts** valencianes que actuen per a acabar en l'infrafinançació que sofrim, per a una altra banda veuen placidament com els correligionaris, en una simple apretadeta de boto en el seu escan, nos la neguen.

No es este un cas exclusivament aplicable al partit que ara governa en l'Estat, per eixa mateixa situació hem passat quan governava l'altre partit del mateix àmbit –lligga's el **PSOE**– i, clar, haurem d'esperar lo mateix de la frontissa que es **Ciudadanos** i que aci, en Valencia, se caracterisa precisament per l'indefinió i per, com aquelles altres formacions, concebir la nostra terra i el nostre poble com un element valit per a negociacions reprochables, quan no per a aspiracions personals inconfessables.

Es facil entendre que ad alguns **polítics valencians** els preocupa poc lo favorida o no que ixca la seua terra, la societat que l'habita, en un repartiment que no es equitatiu i que tots senyalen **injust**; i es que ¿per a que s'han de preocupar?, si esta societat que els vota –desnortada, diluida, passiva, sense projecte de poble– els seguirà votant igualment a pesar de que la condene a l'ostracisme, la **releguen** a l'últim lloc entre les comunitats de l'Estat i castiguen als seus ciutadans a la renda més baixa d'un Estat que es basa en una **Constitució** que diu, en els seus principis fonamentals, que tots els ciutadans som iguals.

Mes que mai fa falta que se treballes per la **vertebració** de la societat valenciana, per il·lustrar-la en un ideal de progrés, de benestar, i sobre tot per recolzar **dirigents** que no frustren eixes aspiracions embrionaries; mes be, que contribuïquen al seu desenvolupament. Mentres no hi haja una força política **autoctona**, lliberada dels complexos generats per qui nos vol desunits i esclaus d'uns altres destins que son venuts com a processos lliberadors, mentres no sigam capaços de mostrar-nos **insumissos** front a les postracions culturals que vivim cada vegada mes intensament, mentres no sigam coneixedors de la verdadera **trayectoria històrica** de Valencia, i s'eduque en ella i en saber que quan Valencia conseguí el seu màxim esplendor va ser quan mes **lliure** fon, difícilment podrem queixar-nos si, com ara, una majoria recolza a qui nos ven per un escan en les Corts o per certa gloria entre l'intel·lectualitat apesbrada i mediocre que tant abunda.

PUBLICACIÓ EN
LLENGUA
VALENCIANA

LA CITA

Quan els abusos son acollits per la sumissió, no tarda en convertir-los en lleis la potència usurpadora.

Malesherbes

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **UNA VOLTA MES A LA COA**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- FENT MEMORIA: **BLASCO IBÁÑEZ I CONSTANTI LLOMBART**
- 3
- JOCS TRADICIONALS (XXV): **LA BALLADORA O BALLARUGA**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRÀFICA: **EL QUIXOT D'AVELLANEDA**
- 4
- PASSATEMPS
- RONDALLA: **LES MENTIRES TENEN LES PATES MOLT CURTES**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Enguany no nos esperem a la loteria de Nadal i juguem al

53279

per al sorteig del proxím
10 de juny de 2017

Les participacions son de 3 €. Tampoc nos anem a esperar a Nadal per a demanar-los que facen fotocopies d'este eixemplar per a repartir entre amics i coneguts. Però això no es cap sorpresa, ¿veritat?

ACTIVITATS CULTURALS MAIG DE 2017

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

Convencio (Convencio Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

EI Piló (Associació Cultural El Piló)
C/ Dr. Moliner, 10-B. 46100 Burjassot
elpilo@telefonica.net
Tel: 963 63 42 75

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 Valencia C.
www.gav-valencianistes.com

LRP (Lo Rat Penat)
C/ Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C. Tel: 963 91 09 92
www.loratpenat.org

PLV (Plataforma Valencianista)
plataformavalencianista@hotmail.com

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle
Vore quadro a banda en pagina 3.

Del **2 al 5 Maig** (dimarts a divendres) Mati i vesprada. Seu de la RACV.

XXVII SEMANA DEL LLIBRE VALENCIÀ

Programa:

• **2 Maig** (dmt)

12:00 h. Inauguració.

19:00 h.: Presentació de llibres: Carlos Moregó: *Microrrelats en valencià*; Oscar Rueda: *L'Alambor*

19:30 h.: Inici del "**I Concurs del microescritor creatiu de l'any**"
Lectura i votació popular.

• **3 Maig** (dmc):

19:00 h.: Presentació de llibres: Nello Solís: *Ocorregué en El Cabanyal*. Ramón Gimeno: *Socarrats de Paterna*.

19:30 h.: Fallo del jurat, lectura dels finalistes i entrega del premi al millor microescritor creatiu de l'any.

• **4 Maig** (djs):

19:00 h.: **XXIV RECITALS POÈTICS de primavera d'estiu de l'Aellva** "Cantant a les tradicions II". Participen: Elena Casa, Mª Jesus Coves, Ampar Cabrera, Aureli López, Josep Albert Aymemir, Joan V. Ramírez i Manuel Navarro.

• **5 Maig** (dvs): 14 h. Clausura.

+Info: **RACV, Aellva, LRP, EI Piló**

3 Maig (dimecres)

CONCURS DE LES CREUS DE MAIG

+Info: **LRP**

(Continúa en la pagina següent)

FENT MEMORIA

Blasco Ibáñez i Constanti Llobart

J.M.M.

En motiu de complir-se el 150 aniversari del seu naixement la **Generalitat Valenciana** ha declarat 2017 "**Any Vicent Blasco Ibáñez**". Nosaltres hem volgut fer la nostra chicoteta aportació a tantes coses com s'escriuran o relataran del mes universal dels nostres escriptors en llengua castellana.

Farem referència a **dos fets** que el relacionen en l'impulsor de la Renaixença Valenciana, **Constanti Llobart**. El primer d'elles extret de la *Biografia íntima de Constanti Llobart*, de **Ramon Andres Cabrelles**; l'altre, de l'hemeroteca, just vinculat en el soterrar de l'impulsor i cofundador de **Lo Rat Penat**.

Blasco Ibáñez conegué sent molt jove al mestre —com nomenava Blasco a Llobart—. Blasco als 16 anys ja havia feta mes d'una tentativa periodística i Llobart l'animaria a que redactara les seues primeres històries, publicant-li dos narracions en

llengua valenciana (*La torre de la Boatella* i *Fatimah*), en el *Calendari Llemosí Lo Rat-Penat*.

La relació entre els dos fon sòlida —militaven en la mateixa formació política— i l'admiració de Blasco era tal que, quan volgué celebrar —en la caseta d'estiu que tenia la família Blasco en **Burjassot** i en els amics mes íntims— els primers diners que havia guanyat en algunes narracions i articles que li havien pagat, arrebegaren a Llobart i se l'emportaren en ells. Allí se dirigí el llavors discipul al mestre per a dir-li que el respectava i l'admirava per la labor ardua que duya avant des de **Lo Rat Penat**, pero que pensava que molts d'aquells ratpenatistes no eren dignes d'ell ni del seu treball i que ell, Blasco, s'apartava d'aquella entitat que considerava controlada pel conservadurisme —i en eixa decisió la llengua valenciana pergue una figura que haguera pogut ser clau per a la seua recuperació—. Estes son les paraules que posa Cabrelles en boca de Blasco:

"Voste, mestre, volgue fundar un organisme que fora com l'anima de

València i que des del cultiu i la depuració de la llengua valenciana es convertira en vigia defensor dels interessos morals i materials d'esta terra nostra, molt espanyola, disposta a lluitar per l'integritat de la nació i a sacrificar-se per tot allò que convinga a les preocupacions dels seus pobles, pero que no estiguera obligada a demanar la vènia a un poder, que en ocasions li la nega, per tal d'obrir un carrer, configurar un camí o alçar un emprèstit. I això no podra ser fins que es federen els pobles espanyols dins d'un regim republicà.

[...]

"En estes coses anirem junts a totes bandes, mestre. En eixes atres de **Lo Rat Penat** no puc acompanyar-lo. Perque l'admire per la seua fe i constància en la realització d'un bell ideal, encara que yo negue la seua grandea. Perque voste, mestre, es la bondat traduïda en vers —digue abraçant-lo, mentres Llobart s'eixugava els ulls en un mocador per baix de les seues ulleres negres".

L'altre fet que breument relatem es el que succeí a la mort de Constanti el 30 de març de 1893. Ad aquell venerable home, d'ideals laics, volgue **Lo Rat Penat** organitzar-li un funeral d'acort en lo que marquen els canons de l'Església catòlica. Blasco, enterat de lo que anava a ocórrer, no ho permete i, junt ad atres correligionaris, robaren el fèretre en les despulles de Llobart i el soterraren en el **Cementeri Civil de València**. Una breu crònica de **Las Provincias** d'eixos dies ho arreplega en estos termes:

"*La muerte del conocido escritor D. Constantino Llobart, ocurrida el*

último día de marzo, dió pretexto para hacer un alarde de irreligiosidad a los partidos avanzados, a los que estaba afiliado el popular poeta. Aprovechando la circunstancia de haber fallecido sin recibir los auxilios de la iglesia, se le preparó un entierro civil, al que invitaban en primer lugar el presidente del Consejo federal de la región valenciana y el comité municipal de este partido, en una esquila desprovista de toda fórmula religiosa. Muchas personas amigas del difunto se retrajeron de asistir al entierro; la sociedad del Rat-Penat, cuya fundación había sido iniciada por él, desistió de prestar el homenaje preparado a su fundador, y la corona destinada a figurar sobre el féretro, fue colocada en el altar de la patrona de Valencia. Al entierro asistieron sólo políticos exaltados, y el cadáver, conducido en hombros, iba cubierto por la bandera tricolor."

Vicent Blasco Ibáñez es una personalitat complexa, un personatge que descolla en camps diversos, especialment el polític i literari, que, ni en l'època en que va viure ni en posterioritat, ni inclús actualment deixa indiferent a ningú. Es un valencià universal del que, d'entre la seua abundant producció, son de lectura especialment recomanable els contes i novel·les de la seua etapa "valenciana" per ad aquells que busquen una bona manera de coneixer la València del transit entre els segles XIX al XX i tantes costums i tradicions com relata en elles.

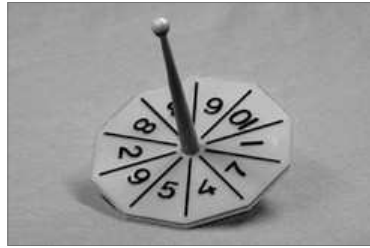
RETRAT D'UN JOVE
BLASCO IBÁÑEZ

CONSTANTI LLOBART, PER
IGNACI PINAZO

La balladora o ballaruga

Es un joc de taula, tant de chiquets com d'adults, que se sol jugar en les vesprades plujoses i hivernals i passar aixina el temps, o be jugar prop del foc en les nits de reunió.

La balladora es com una trompa chico-teta; un carto o fusta plana normalment exagonal d'uns cinc centímetres, travessada per un palet o pomet, acabat en punta, que es des d'a on s'agarra per a fer-la ballar, aço es, fer-la girar sobre si mateixa. Eixe gir es fa donant-li impuls en els dits polze (o dit gros) i l'índex o be el mig. Sol portar dibuixos o paraules, pero la que nos interessa te, per un costat vocals i per l'atre consonants.

Per a jugar, se fa ballar donant-li impuls en els dits indicats i, a on pare, s'anota la lletra que ha eixit. Se poden fer les tirades que s'hagen acordades; per eixemple, dos per a vocals i dos per a consonants, i se tracta de que un jugador pugua, en eixes lletres, construir una paraula. La gracia està en trobar-la i conseguir la que siga mes graciosa. Si no la conseguix paga penyora, que mes tart haura de complir.

El joc dura lo que la gent aguante.

RESENYA BIBLIOGRAFICA J.M.M.

Fernández de Avellaneda, Alonso

El Quixot

Traducció: Antoni Ruiz Negre

Mosseguello. Valencia, 2017 (424 pàgines)

Presentem en esta resenya bibliografica una obra que acaba d'apareixer en el mercat editorial, es tracta de la versio valenciana del conegut popularment com a **Quijote de Avellaneda**. **Antoni Ruiz Negre** ha segut l'autor de la traducció d'esta obra de la lliteratura castellana, editada en 1614 en el titol de *Segundo tomo del ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha, que contiene su tercera salida y es la quinta parte de sus aventuras*.

Estem davant de la que s'ha vengut en calificar com el Quixot apocrif, donat que aparegue en el mercat just despuix de la primera part del **Quixot** de **Cervantes** i, segons tots els que han estudiat l'obra, en l'anim com a minim de qüestionar al propi Cervantes i alvançar-se a l'edicio de la segona part que estava preparant. Si be sobre l'autor, a pesar dels estudis fets, res se sap, lo qual demostra l'intencionada malicia i lo ben montat d'esta especie de trama en la que perjudicar a Cervantes, son molts els que coincidixen, per numerosos indicis que es succeixen en la narració, en que darrere d'est embolic estava el mateix **Lope de Vega**, rival i adversari de **Miguel de Cervantes Saavedra**.

Per una atra banda, que ningu pense que estem davant d'una obra menor, ben al contrari, la seua llectura nos pot complaure per pura chafarderia: l'incognita sobre qui era Avellaneda i el perquè d'esta edicio, i com esta publicació feu que Cervantes haguera de precipitar l'escritura i edicio de la segona part del seu **Quijote**. Tambe pel propi llibre: una historia escrita com una comedia que tingue molt d'exit en el moment de la seua publicació i no ha perdut vigencia en el segle XXI.

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Caixa Ontinyent**, es:

ES61 2045 6014 65 3000195833

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

http://issuu.com/

rogleconstantillombart

ACTIVITATS CULTURALS

MAIG DE 2017

(Ve de la pagina anterior)

6 Maig (dissabte) 22:30 h. Davant la Creu de Maig plantada per Lo Rat Penat.

FESTA DE LA CREU

CANTÀ dels tradicionals "Mayos" i **DANSES** populars de la Santa Creu pel carrer Trinquet de Cavallers i la plaça de Naps i Sicilia.

Grup de Danses de Lo Rat Penat

+Info: **LRP**

12 Maig (divendres) 20.30 h. Basilica de la Mare de Deu. Valencia C.

MISSA en honor de la **Mare de Deu dels Desamparats**. Cantada pel Cor Popular de Lo Rat Penat.

+Info: **LRP**

12 Maig (divendres) 21:15 h. Restaurant Trapemar. Carretera de Lliria, 116. Burjassot.

SOPAR entrega dels premis "EL PILÓ 2017"

+Info: **El Piló**

13 Maig (dissabte) 10:30 h. Basilica (Plaça de l'Almoina). Valencia ciutat. (Per confirmar).

TOTS ELS DIES 9. Homenage a Fra Joan Gilabert Jofré.

+Info: **Convencio i Rogle**

16 Maig (dimarts) 19:30 h. Seu de Lo Rat Penat.

TEATRE. Llectura de l'obra de Felip Melià: *¡Pare vosté la burra, amic!*

Grup de teatre de Lo Rat Penat.

Direcció: Remigi Pons.

+Info: **LRP**

19, 20 i 21 Maig (dvs, dss i dum), de 10 a 20 h. Esplanada de la Plaça de Bous de Valencia C.

FIRA VALENCIANA 2017. Fira de la cultura i productes valencians.

L'inauguració de la Fira sera el divendres a les 17:00 h.

+Info: **PLV i Rogle**

26 Maig (divendres) 20:00 h. Seu del GAV.

CONFERENCIA sobre els milacres de Sant Vicent.

+Info: **GAV**

26 Maig (divendres) 19:30 h. Seu de Lo Rat Penat.

CANT D'ESTIL

+Info: **LRP**

27 Mai (dissabte) 10:30 h. Seu de LRP.

CONCURS DE DECLAMACIO INFANTIL en llengua valenciana a la Mare de Deu dels Desamparats.

Organisa: Grup de Dones Valencianes.

+Info: **LRP**

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527

46002 Valencia ciutat

rogleconstantillombart@gmail.com

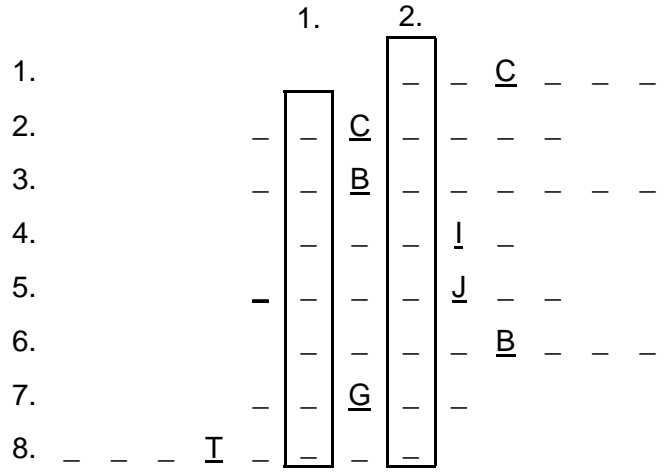
Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Jagant mitològic que se caracteriza per tindre nomes un únic ull al centre del front.
2. Molusc bivalvat lamelibranqui, del qual trobem diferents espècies. S'aplica també a la valva d'estos moluscs.
3. Persona que s'ha quedat encantada davant d'algu o d'alguna cosa maravellosa.
4. Acció d'expulsar aire en força per la boca. En les paraules "en un + ..." davant forma una locució que significa "en un instant".
5. Farfallos, que balbujeja o parla de manera tallada o repetint síl·labes.
6. Persona que va errant d'un lloc a un altre sense domicili fix.
7. Chicon que acompanyava i ajudava al pastor.
8. Persona que fa o ven canters o uns altres recipients fets de fang o argila.

La solució a peu de pagina.

PARAULES VERTICALS

1. Revestir de bova les cadires.
2. Chafar una cosa repetidament en els peus fent pressió.

RONDALLA

Les mentires tenen les pates molt curtes

A mon pare li regalaren una **harmonica** quan tenia 15 anys. Ell mai **deprengue** a tocar-la, encara que dia que era el millor en classe tocant eixe instrument.

Tambe en sa casa n'hi havia llibres escrits en anglès i alema, pero yo mai el vaig escoltar parlar en estos idiomes, encara que ell dia que els parlava a la perfeccio.

Quan yo tenia 10 anys li demani que m'ensenyara a tocar l'**harmonica**. Me mirà en ulls trists i pres de vergonya me confessà que no sabia

tocar-la. Des d'eixe moment nomes un pensament m'acodix a la ment, cada volta que **evoque** a mon pare. ¿Per qué havia estat mentint-me tot este temps? Fa unes setmanes m'ho contà tot. Quan mon pare era menut, sa mare li dia que sabia moltissimes coses, de les quals ell no tenia idea de que existiren. De major, quan se donà conte que no era veritat tot lo que li havia contat sa mare, li preguntà el perquè; la seua resposta fon clara: "El poder l'inventem i el

mantenim forçant les paraules, portant al llimit el sentit de la veritat". I afegi: "Es a dir, creant una realitat a on fem certes aquelles coses que, en el **fondo** de la nostra anima, sabem que no ho son".

Esta vesprada ma filla de set anys ha vist l'**harmonica** que garde de mon pare i m'ha demanat que tocara una canço. Mentres ho fea he pensat en **tristor** en mon pare i tot lo que s'havia perdut per haver-me estat enganiant.

Ara mon pare està major, ya te el **monyó** blanc i escas, puix res es resistent al pas del temps, i per molt que lluitem en contra de la veritat, ella sempre te l'ultima paraula.

Adaptacio versionada i traduïda a la llengua valenciana d'una rondalla treta de www.cuentosbreves.org

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)	Dur a l'imaginacio alguna idea per associacio en alguna atra.	vidre o metal dividides entre elles que quan se bufa o s'aspira produix diversos sons.
Deprengue de deprende/ aprendre/ ensenyar-se/ cultivar-se: Estudiar, adquirir coneiximents o practica en alguna cosa per mig de l'estudi, l'observacio o l'eixercici practic.	Fondo/ profunt: La part mes baixa d'una cosa, com un recipient, una cavitat... Lo mes intim d'una persona, molt dins o interiorment	Monyo/ pel: Cabell del cap.
Evoque de evocar/ recordar/ re-viure: Recordar ad algu o alguna cosa.	Harmonica: Instrument musical de vent compost per un conjunt de lamines de	Tristor/ tristeja/ pena/ afliccio/ desconsol: Estat de qui està trist, sense alegria.

Solucio:
Verticals: 1. EMBOVAR 2. CHAFIGAR
1. CICLOP 2. PECHINA 3. EMBADALIT 4. BUFT 5. BOTJOS 6. VAGABUNT 7. SAGAL 8. CANTERER

I RECORDA...La nostra primera paraula es **embovar**. En algunes zones s'utilisa la variant **embogar**. La **bova** o la seua variant **boga** es una planta que podem trobar en llocs d'aigua permanent o prop d'aigües tranquiles i que te unes fulles llargues i erectes que s'utilisen per a fer culs de cadires, cistelles, etc. Està **embovat** allo que està revestit de bova. L'accio d'embovar es un **embovament**. Eix. *He comprat una estora de bova i he deixat les cadires per a que les emboven.*
La nostra segona paraula es **chafigar**. Està **chafigat** allo que està chafat, esclafat o patejat. Eix. *En el poble de sa mare es tradicio fer el vi chafigant el raïm.*